

Valinnaisuus perusopetuksessa

Paikallinen tarkennus

Haagan peruskoulussa on mahdollista valita matemaattis-luonnontieteellinen painotus 3.–9. luokilla. Oppiaineen laajuus on alakoulussa 1 vvt lukuvuodessa ja yläkoulussa 2 vvt lukuvuodessa. Painotuksen tavoitteet, sisällöt ja arviointi sekä oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet esitellään tarkemmin opetussuunnitelmassa.

Liikuntapainotuksessa opiskelevilla oppilailla on vuosiluokilla 3–9 liikuntaa 4 vvt lukuvuodessa. Painotetun opetuksen toteuttamisessa käytetään vuosiluokilla 3–6 kaikille yhteisiä tunteja, taide- ja taitoaineiden valinnaisia tunteja ja sekä valinnaisia tunteja. Vuosiluokilla 7–9 painotettuun opetukseen käytetään taide- ja taitoaineiden valinnaisia ja kaikille yhteisiä tunteja.

Urheiluyläkouluun valitut oppilaat opiskelevat vuosiluokilla 7–9 Kasva urheilijaksi -oppiaineen, jota opiskellaan 2 vvt lukuvuodessa. Lisäksi urheiluyläkouluun kuuluu 4 vvt liikuntaa, joka toteutetaan kaikille yhteisten tuntien ja taide- ja taitoaineiden puitteissa. Opinnot ovat osa painotettua opetusta. Painotuksen tavoitteet, sisällöt ja arviointi sekä oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet esitellään tarkemmin opetussuunnitelmassa.

Joustavan perusopetuksen ryhmissä opiskelevat oppilaat valitsevat työelämätaidot oppiaineen, jota opiskellaan 2 vvt lukuvuodessa. Painotuksen tavoitteet, sisällöt ja arviointi sekä oppimisympäristöihin ja työtapoihin liittyvät erityispiirteet esitellään tarkemmin opetussuunnitelmassa.

Taide- ja taitoaineiden valinnaiset tunnit

Perusteen teksti

Valtioneuvoston asetuksessa vuosiluokille 1–6 ja vuosiluokille 7–9 osoitetaan kullekin taide- ja taitoaineelle (musiikki, kuvataide, käsityö, liikunta, kotitalous) kaikille yhteisen opetuksen vähimmäistuntimäärä. Lisäksi näiden oppiaineiden opetukseen osoitetaan 1–6 vuosiluokille yhteensä kuusi vuosiviikkotuntia ja vuosiluokille 7–9 yhteensä viisi vuosiviikkotuntia, joista tuntijaossa käytetään nimeä taide- ja taitoaineiden valinnaiset. Valinnaisten tuntien käytöstä päätöksen tekee opetuksen järjestäjä.

Taide- ja taitoaineiden valinnaisiin osoitetut vuosiviikkotunnit voidaan paikallisessa opetussuunnitelmassa jakaa musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden kesken opetuksen järjestäjän päättämällä tavalla. Vaihtoehtoisesti vuosiviikkotunnit tai osa niistä voidaan osoittaa oppilaiden valittaviksi. Valinnaisia tunteja voidaan käyttää painotetun opetuksen järjestämiseen, mikäli paikallisessa opetussuunnitelmassa painotetaan joitakin taide- ja taitoaineita tai niistä muodostettua oppiainekokonaisuutta.

Taide- ja taitoaineiden oppimäärät muodostuvat oppiaineen vähimmäistuntimäärästä ja mahdollisista taide- ja taitoaineiden valinnaisista tunneista. Taide- ja taitoaineiden tunnit arvioidaan osana yhteisinä oppiaineina opetettavien taide- ja taitoaineiden oppimääriä, eikä niistä anneta erillisiä arvioita perusopetuksessa käytettävissä todistuksissa.

Pohjan teksti

Taide- ja taitoaineiden valinnaisiin osoitetut vuosiviikkotunnit voidaan jakaa musiikin, kuvataiteen, käsityön, liikunnan ja kotitalouden kesken tai osa niistä voidaan osoittaa oppilaiden valittaviksi taide- ja taitoaineiden opinnoiksi, jotka syventävät oppilaan osaamista. Valinnaisia tunteja voidaan käyttää taito- ja taideaineiden painotetun opetuksen järjestämiseen. Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto päättää erikseen sellaisesta painotetusta opetuksesta, joka vaikuttaa oppilaaksiottoon.

Paikallinen tarkennus

3.–6. luokat

Vuosiluokilla 3–6 kaikille oppilaille on osoitettu liikuntaa taide- ja taitoaineiden osuudesta 3 vvt. Lisäksi käsityölle on osoitettu 2 vvt ja kuvataiteeseen 1 vvt. Näistä taide- ja taitoaineiden valinnaisista ei anneta erillistä arvosanaa, vaan ne arvioidaan osana kaikille yhteisten taide- ja taitoaineiden oppimääriä.

7. luokka

7. luokalla liikunta- ja urheiluluokkien oppilailla on 2 vvt liikuntaa. Näistä taide- ja taitoaineiden valinnaisista ei anneta erillistä arvosanaa, vaan ne arvioidaan osana kaikille yhteisten taide- ja taitoaineiden oppimääriä.

8.–9. luokat

Taide- ja taitoaineita on yleislinjalaisilla ja malu-painotuksessa 8. luokalla 2 vvt ja 9. luokalla 3 vvt.

Oppilas valitsee vuosiluokalla 8 yhden taito- ja taideaineen ja hän jatkaa sen opiskelua 9. vuosiluokalla.

Valinnaisaineet ovat kotitalous, kuvataide, käsityö, liikunta ja musiikki.

Tavoitteissa ja sisällöissä syvennetään kyseisen kaikille yhteisen oppiaineen opetussuunnitelmassa määritellyjä tavoitteita ja sisältöjä. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja ja oppimisympäristöjä sekä pyritään vahvistamaan oppilaan kiinnostusta, innostusta ja harrastuneisuutta. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia tekniikkoja oppiaineen luonteen mukaisesti.

Liikuntaluokkien oppilailla taide- ja taitoaineiden tunnit muodostuvat liikuntapainotuksesta eikä niistä anneta erillistä arvosanaa, vaan ne arvioidaan osana kaikille yhteistä liikunnan arvosanaa.

Valinnaisten taito- ja taideaineiden arvosana vaikuttaa kyseisen oppiaineen päättöarviointiin.

Valinnaiset aineet

Perusteen teksti

Valinnaisten aineiden tehtävänä on syventää ja laajentaa oppilaan osaamista oppilaan valinnan mukaisesti. Valinnaisten aineiden yhteenlaskettu määrä on vähintään yhdeksän vuosiviikkotuntia vuosiluokilla 1-9. Valinnaisena aineena voidaan tarjota perusopetukseen soveltuvia, syventäviä ja soveltavia perusopetukselle asetettuja tavoitteita tukevia aineita tai useasta aineesta muodostettuja oppiainekokonaisuuksia. Valinnaisten aineiden tulee edistää

perusopetukselle asetettujen tavoitteiden saavuttamista[1]. Syventävät valinnaiset aineet syventävät ja/tai laajentavat yhteisten oppiaineiden tavoitteita ja sisältöjä. Soveltavat valinnaiset aineet voivat sisältää aineksia useasta eri oppiaineesta tai laaja-alaisesta osaamisesta. Soveltavilla valinnaisilla aineilla voidaan edistää oppiaineiden yhteistyötä esimerkiksi taide- ja taitoaineiden opinnoissa, tieto- ja viestintäteknologiassa, kuluttaja- ja talouskasvatuksessa, globaalikasvatuksessa tai draamaopinnoissa.

Opetuksen järjestäjä päättää, mitä valinnaisia aineita tarjotaan. Opetuksen järjestäjän tulee ottaa valinnaisten aineiden tarjonnasta sekä arvioinnista päättäessään huomioon opiskelijaksi ottamisen perusteet toiselle asteelle [2].

Valtioneuvoston asetuksessa määritellyssä tuntijaossa on vuosiluokilla 1–9 varattu yhdeksän vuosiviikkotuntia opetusaikaa valinnaisille aineille. Mikäli opetuksen järjestäjän hyväksymässä tuntijaossa ylitetään perusopetusasetuksen määrittelemä vähimmäisvuosiviikkotuntimäärä (222 vvt), voivat tunnit ylityksen osalta sisältää myös valinnaisia aineita. Valinnaisiin aineisiin osoitettuja vuosiviikkotunteja voidaan tarvittaessa käyttää painotetun opetuksen järjestämiseen.

[1] Valtioneuvoston asetus (422/2012) 6 §

[2] Opetus- ja kulttuuriministeriön asetus opiskelijaksi ottamisesta ammatillisessa peruskoulutuksessa (4/2013); Opetusministeriön asetus opiskelijaksi ottamisen perusteista lukiokoulutuksessa (856/2006)

Pohjan teksti

Valinnaisaineita opetetaan vuosiluokilla 3–6 yhteensä vähintään kolme vuosiviikkotuntia ja vuosiluokilla 7–9 yhteensä vähintään kuusi vuosiviikkotuntia.

A2- ja B2-kielen opetus voidaan toteuttaa osin tai kokonaan valinnaisilla tunneilla. Valinnaisia tunteja voidaan käyttää myös painotetun opetuksen järjestämiseen. Opetuslautakunnan suomenkielinen jaosto päättää erikseen sellaisesta painotetusta opetuksesta, joka vaikuttaa oppilaaksiottoon.

Paikallinen tarkennus

Vuosiluokilla 3–6 on yhteensä 4 vvt valinnaisia opintoja.

Liikuntapainotuksessa opiskelevilla oppilailla on valinnaisaineena liikunta, jota on lukuvuosittain 1 vvt. Valinnaiset opinnot ovat osa painotettua opetusta.

MALU-painotuksen valinneilla oppilailla on matemaattis-luonnontieteellisiä valinnaisen opintoja lukuvuosittain 1 vvt. Arviointi on sanallista ja merkitään todistukseen hyväksyty tai hylätty. Valinnaisaineiden tavoitteet ja sisällöt on kuvattu kunkin oppiaineen kohdalla erikseen.

Muut kuin liikunta- tai malu-painotuksen oppilaat opiskelevat taide ja kasvu-valinnaiseen sisältyviä opintoja 1 vvt lukuvuosittain. Arviointi on sanallista ja merkitään todistukseen hyväksyty tai hylätty. Valinnaisaineiden tavoitteet ja sisällöt on kuvattu kunkin oppiaineen kohdalla erikseen.

Urheiluyläkoulupainotuksessa opiskeleville oppilaille valinnaisaineena on Kasva urheilijaksi - oppiaine, jota opiskellaan 2 vvt lukuvuosittain ja arvioidaan numero arvosanalla. Valinnaisaineen tavoitteet ja sisällöt on kuvattu kunkin oppiaineen kohdalla erikseen.

Liikuntapainotuksessa opiskelevat oppilaat valitsevat 8.luokalla 2 vvt oppiaineen, jota he jatkavat 9.luokalla. Oppiaine voi olla kotitalous, musiikki, liikunta, kuvataide tai käsityö. Tavoitteissa ja sisällöissä syvennetään kyseisen kaikille yhteisen oppiaineen opetussuunnitelmassa määriteltyjä tavoitteita ja sisältöjä. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja ja oppimisympäristöjä sekä pyritään vahvistamaan oppilaan kiinnostusta, innostusta ja harrastuneisuutta. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia tekniikkoja oppiaineen luonteen mukaisesti. Oppiaine arvioidaan numeroarvosanalla. Lisäksi liikuntapainotuksen oppilaat valitsevat 1 vvt 8.luokalle ja 9.luokalle 1 vvt. Näiden 1 vvt valinnaisaineiden tavoitteet ja sisällöt on kuvattu kunkin oppiaineen kohdalla erikseen.

Matemaattis-luonnontieteellisen painotuksen valinneet oppilaat opiskelevat malu -oppiainetta 2 vvt lukuvuosittain se arvioidaan numero arvosanalla. Valinnaisaineen tavoitteet ja sisällöt on kuvattu kunkin oppiaineen kohdalla erikseen.

Joustavassa perusopetuksen ryhmässä opiskelevien ohjelmaan kuuluu työelämätaidot-oppiaine ja sitä opiskellaan 2 vvt lukuvuosittain. Oppiaine voidaan toteuttaa vuosiluokilla 8–9 tai ainoastaan 9.luokalla riippuen milloin oppilas aloittaa joustavassa perusopetuksessa. Oppiaine arvioidaan numeroarvosanalla. Valinnaisaineen tavoitteet ja sisällöt on kuvattu kunkin oppiaineen kohdalla erikseen.

Muut kuin painotettuun opetukseen kuuluvat oppilaat valitsevat 7.vuosiluokalle yhden 2 vvt valinnaisaineen. Oppiaine voi olla musiikki, liikunta, kuvataide tai käsityö. Tavoitteissa ja sisällöissä syvennetään kyseisen kaikille yhteisen oppiaineen opetussuunnitelmassa määriteltyjä tavoitteita ja sisältöjä. Opetuksessa käytetään monipuolisia työtapoja ja oppimisympäristöjä sekä pyritään vahvistamaan oppilaan kiinnostusta, innostusta ja harrastuneisuutta. Kokeillaan monipuolisesti erilaisia tekniikkoja oppiaineen luonteen mukaisesti. Oppiaine arvioidaan numeroarvosanalla.

Vuosiluokille 8–9 oppilaat valitsevat kaksi 1 vvt laajuista valinnaisainetta. Valinnaisaineiden tavoitteet ja sisällöt on kuvattu kunkin oppiaineen kohdalla erikseen. Nämä valinnaisaineet arvioidaan sanallisesti hyväksytty tai hylätty.